

[Gert Petersen]

Men da valgkampen begyndte, var det helt andre toner, vi hørte. Man kunne næsten tro, at ministrene og regeringsordførerne anså arbejdsløsheden for det alvorligste balanceproblem herhjemme.

Ikke nok med det: de var så optaget af problemet, at de gav udtryk for, at der efter den kolossale indsats, som regeringen havde ydet i de foregående måneder, var en lysning i sigte allerede i året 1984. I den afsluttende TV-debat gav især finansministeren udtryk for, at han sad inde med en hemmelig viden om, hemmelige spådomme om, at arbejdsløsheden ikke mere ville stige, men at den ville begynde at falde i det kommende år, altså i 1984. Det var ganske vist, hans egne økonomer havde beregnet det, og oraklet i Paris, OECD, havde bekræftet det.

Da valget var overstået, meldte sandhedens time sig. Der gik kun ganske få dage, så kom der nye meldinger: for det første vil arbejdsløsheden alligevel stige i 1984, ikke helt så meget, som man troede i efteråret 1983, men stige vil den; den vil ikke gå ned. Når den ikke stiger så meget, som man regnede med i efteråret 1983, skyldes det udelukkende, at de sociale nedskæringer, som regeringen dengang ønskede gennemført, ikke blev så omfattende, som regeringen selv havde villet. Det er altså ikke regeringens fortjeneste, at stigningen i arbejdsløsheden bliver lidt mindre, end den havde kalkuleret med nogle måneder før valget.

Den anden melding, som vi fik her efter valget, var, at den opreklamerede stigning i erhvervsinvesteringerne, som regeringen under valgkampen havde omtalt med en optimisme, der var reklamebranchen værdig, i virkeligheden var særdeles beskedne.

Og den tredje ny melding er en, som vi slet ikke hørte et kuk til under valgkampen. Som ved en åbenbaring er det dagen – eller to eller tre dage – efter valget gået op for de økonomiske spåmænd, at betalingsbalanceunderskuddet i 1984 bliver 4 mia kr. større end beregnet forud for valget. Med andre ord nu, men først nu, erkender man, at både massearbejdsløshed og betalingsbalanceunderskud vil vokse i 1984, hvis udviklingen sker i overensstemmelse med regeringens hidtidige planer.

Heraf kan man drage to konklusioner: for det første at regeringen og regeringspartierne førte vælgerne bag lyset under valgkampen,

dels gennem en uberettiget optimisme vedrørende arbejdsløsheden, dels gennem en fortællelse af forholdene vedrørende betalingsbalancen.

Den anden konklusion er den: i betragtning af regeringens særlige prioritering af opgaverne er der for mig – og jeg ved, at man prioriterer kampen mod betalingsbalanceunderskuddet, kampen for en forbedring af statsfinanserne absolut højest – ikke den ringeste tvivl om, at regeringen vil satse på at hindre den omtalte stigning i betalingsbalanceunderskuddet ved hjælp af nye og vidtgående nedskæringer, gennemført for at begrænse købekraften, og resultatet vil så blive en langt kraftigere stigning i arbejdsløsheden end den begrænsede stigning, som selv den optimistiske prognose forudsagde, formodentlig også en kraftigere stigning end selv den pessimistiske forudsigelse, der kom i efteråret.

For denne regerings sigte og valg af midler er uforandret. Heri har folketingsvalget ikke ændret en tøddel. Virkelig at koncentrere kræfterne om bekæmpelse af arbejdsløshed, at sætte ind mod social nød indgår ikke i den konservative regerings opfattelse af begrebet genopretning – tværtimod. I de forløbne 16–17 måneder har vi oplevet en voksende ulighed og utryghed i det danske samfund. Nu vel, nogle har kunnet føle sig mere trygge. Obligationsejere og aktionærer f.eks., for dem er der virkelig tale om genopretning. Men de arbejdsløse, de, der trues af arbejdsløshed, de gamle, de unge uddannelsessøgende, de fattige, de har måttet betale gildet. For dem er der ikke tale om genopretning, men om nedtur.

Heller ikke i statsministerens åbningstale her efter valget var der så meget som en antydning af lettelse for de dårligt stillede. Der var nogle pæne ord, nogle enkelte pæne ord, om de ungdomsarbejdsløse. Det var det hele. Man må undskylde mig; inden for den helhed, som regeringens politik er, har jeg ganske svært ved at tage disse pæne ord højtideligt. Derimod tillægger jeg det naturligvis mere vægt, at den stærke økonomiminister har sluppet katten ud af sækken og antydet noget nær et totalt lønstop ved næste overenskomst. Ganske vist prøver statsministeren at glatte ud og dementere, men det skal nok tilskrives enten en vis politisk tæft, eller også at det er den rolle, som nu statsministeren